

**Rekomendacje HELCOM-VASAB
dot. planowania przestrzennego na Morzu
Bałtyckim**

Andrzej Cieślak

Urząd Morski w Gdyni, Instytut Morski w Gdańsku

Wspólna Grupa Robocza HELCOM-VASAB ds. morskiego planowania przestrzennego

- Cele:
 - Współpraca w BSR by dojść do spójnych procesów MPP
 - Forum dialogu o ZZOP i MPP
 - Wspomaganie CSPD/BSR i HELCOM i ich krajów członkowskich we wprowadzaniu w życie Perspektywy Długoterminowej (LTP) VASAB i Bałtyckiego Planu Działania (BSAP) HELCOM
 - Platforma dyskusji o powiązaniach pomiędzy porozumieniami międzynarodowymi, instrumentami prawnymi i politykami UE, Regionu Bałtyckiego i narodowymi
 - Wspomaganie BSR aby stał się wzorcem w skali Europy i globalnie w sprawach MPP

Wspólna Grupa Robocza HELCOM-VASAB ds. morskiego planowania przestrzennego

- **Zadania**
 - Promowanie rozwoju MPP w regionie i jego monitorowanie
 - Wspomaganie ustanawiania struktur zarządzania, podstaw prawnych, konsultacji transgranicznych
 - Opracowanie wspólnych dla BSR zasad MPP
 - Propozycje warsztatów i innych wydarzeń oraz materiałów informacyjnych dot. MPP
 - Śledzenie i wykorzystanie wyników regionalnych projektów dot. MPP
 - Promowanie rozwoju spójnej informacji (m.in. baz danych, portali) dla MPP
 - Przygotowywanie decyzji dla Konferencji Ministerialnych HELCOM i VASAB

Wspólna Grupa Robocza HELCOM-VASAB ds. morskiego planowania przestrzennego

- Uczestnicy wskazani przez ministerstwa odpowiedzialne za planowanie przestrzenne (realizacja LTP VASAB) i za realizację BSAP HELCOM – reprezentanci ministerstw i eksperci oraz przedstawiciele KE (DG MARE i DG ENV)
- Dwoje przewodniczących (z ramienia HELCOM i z ramienia VASAB) i odpowiednio v-przewodniczących
- Zderzenie dwóch różnych perspektyw
- Wyniki każdej narady przyjmowane przez consensus
- Możliwość zapraszania gości (jako obserwatorów) – również spoza BSR
- Możliwość przedłużenia mandatu wspólnie przez CSPD/BSR i HELCOM na wniosek Grupy
- Pierwsza narada – październik 2010 w Helsinkach
- Spotkania 2-3 razy w roku

Zasady MPP na Morzu Bałtyckim

1. Zrównoważone zarządzanie (sustainable management)
2. Podejście ekosystemowe
3. Długookresowe cele i perspektywa
4. Zasada ostrożności
5. Uczestnictwo i przejrzystość
6. Wysokiej jakości dane i źródła informacji
7. Międzynarodowa koordynacja i konsultacje
8. Spójne planowanie obszarów lądowych i morskich
9. Planowanie dostosowane do charakterystyki i specyficznych warunków różnych obszarów
10. Ciągłość planowania

Zasada 1

Zrównoważone zarządzanie

- Przestrzeń morską **nie jest nieograniczona**
- Równoważenie interesów gospodarczych, społecznych, środowiskowych, innych... w czasie i przestrzeni
- Spójna integracja planowania sektorowego
- Trwałe pozytywne efekty w długim wymiarze czasowym

Zasada 2

Podejście ekosystemowe

- Nadrzędna zasada MPP
- Dobry stan ekosystemu Morza Bałtyckiego, trwale zapewniający człowiekowi pożądane usługi
- Zrównoważone wykorzystanie pełnego potencjału gospodarczego
- Należy rozpatrywać cały ekosystem Morza Bałtyckiego i ekosystemy subregionalne wraz z działaniami człowieka
- Zasady Malawi (1998, Lilongwe, Malawi)

Zasady 3 i 7

Długookresowe cele i perspektywa Międzynarodowa koordynacja i konsultacja

- Planowanie przestrzenne dotyczy przyszłości – nawet bardzo odległej
- Cele powinny wynikać z długookresowych wizji, strategii i planów działania, obejmujących również cały Bałtyk
- Konieczny dialog międzysektorowy pomiędzy wszystkimi krajami nadbrzeżnymi i wszystkimi interesariuszami
- Plany opracowywane i zmieniane z uwzględnieniem ogólnobałtyckiej perspektywy regionalnej
- Podstawa prawna zapewniająca skuteczną realizację morskich planów zagospodarowania przestrzennego oraz zintegrowany proces zarządzania wykorzystaniem przestrzeni gdy planów brak

Zasady 4 i 6

Zasada ostrożności

Wysokiej jakości dane i źródła informacji

- Obowiązek przewidywania niekorzystnych skutków dla środowiska zanim one wystąpią
- Podobną perspektywę należy stosować do kwestii gospodarczych i społecznych
- Dobre dane i wiarygodne wszechstronne informacje obniżają ryzyko błędu
 - Zharmonizowana ogólnobałtycka baza informacji i danych na potrzeby MPP
 - Wszechstronna, ogólnodostępna, stale aktualizowana i kompatybilna z inicjatywami europejskimi i globalnymi

Zasada 5

Uczestnictwo i przejrzystość

- Zaangażowanie wszystkich w proces MPP na jak najwcześniejszym etapie, tj:
 - Właściwych organów i interesariuszy regionu Morza Bałtyckiego
 - Gminy nadbrzeżne
 - Organy państwowe i regionalne
 - Udział społeczeństwa
- Przejrzystość procesów MPP – wewnątrz krajowa i międzynarodowa

Zasady 8, 9 i 10

Spójne planowanie obszarów lądowych i morskich

Planowanie dostosowane do obszarów

Ciągłość planowania

- Przestrzeń jest ciągła – odpowiednio i plany dla lądu i morza muszą być z sobą zharmonizowane, spójne
- Różne części Bałtyku różnią się między sobą – należy to uwzględnić
- Potrzeba sporządzania odrębnych planów subregionalnych, z subregionalnymi celami stanowiącymi dopełnienie celów regionalnych
- Planowanie jest procesem ciągłym: proces monitoringu, oceny skutków, uwzględniania zmian stanu i wiedzy, kolejny cykl planowania
- Monitoring powinien być realizowany również w wymiarze międzynarodowym

Bałtycka Mapa Drogowa MPP (2013-2020)

- Jak najszybciej
 - Wspomóc tworzenie bałtyckich baz danych/informacji dla MPP
 - Wspomaganie edukacji i szkolenia morskich planistów przestrzennych
 - Inicjowanie i wyciąganie wniosków z doświadczeń w tworzeniu spójnych morskich planów przestrzennych
- Do 2013 r. wyznaczenie narodowych „punktów kontaktowych” w sprawach MPP
- Do 2015 r. przyjęcie
 - Bałtyckich „*Wskazań dot. stosowania podejścia ekosystemowego w międzynarodowo spójnym MPP*”
 - Bałtyckich „*Wskazań dot. transgranicznych konsultacji i współpracy w dziedzinie MPP*”
 - Bałtyckich „*Wskazań dot. uczestnictwa publicznego w MPP w wymiarze transgranicznym*”
 - Sporządzenie zorientowanego ku przyszłości raportu o działaniach morskich o bałtyckim regionalnym znaczeniu

Bałtycka Mapa Drogowa MPP (2013-2020)

- Lata 2016, 2018, 2020 – Ocena wdrażania Mapy Drogowej
- Rok 2017 – Przyjęcie przez państwa bałtyckie aktów prawnych umożliwiających realizację spójnego MPP
- Rok 2018 – Zastosowanie w praktyce przyjętych „*Wskazań...*”
- Rok 2020 – Morskie plany przestrzenne, transgranicznie spójne i stosujące podejście ekosystemowe, obejmują cały BSR.

Dziękuję!

Helsinki Commission (HELCOM)

Katajanokanlaituri 6 B

FI-00160 Helsinki, Finland

www.helcom.fi

VASAB Secretariat

Elizabetes street 19

LV-1010 Riga, Latvia

www.vasab.org

